

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४, को दफा ५ (३) र नियमावलीको नियम ३
बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि: २०८० माघ देखि चैत्र सम्म

गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय,
पोखरा,

१. निकायको स्वरूप र प्रकृति

नेपालको संविधानले एकात्मक शासन पद्धति रहेको मुलुकलाई संघीय संरचनामा परिणत गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको व्यवस्था गरेको छ। प्रदेशमा प्रदेश सरकार रहने व्यवस्था अनुसार सात वटै प्रदेशमा प्रदेश सरकार मातहत विभिन्न मन्त्रालयहरूको स्थापना गरिएको छ । प्रदेश सरकार मातहत रहने विभिन्न मन्त्रालयहरू मध्ये सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय पनि एक हो । गण्डकी प्रदेशमा यस मन्त्रालयको स्थापना मिति २०७४ माघ २८ गते भएको हो । मिति २०७८ जेष्ठ ५ गते प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशित भई साविकका मन्त्रालयको कार्य विभाजन र केही मन्त्रालयको नाम समेत परिवर्तन गरिएकोमा मिति २०७९ माघ ९ गते गण्डकी प्रदेश सरकारको राजपत्रमा सूचना प्रकाशन भई साविकका तीन वटा मन्त्रालयहरू क्रमशः शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई समायोजन गरी सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय कायम गरिएको छ ।

गण्डकी प्रदेश सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ (संसोधन सहित) अनुसार यस मन्त्रालयलाई शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा, भाषा संस्कृति, पुरातत्व, श्रम तथा रोजगार, युवा तथा खेलकुद र स्वास्थ्य सम्बन्धित विषयहरूको जिम्मेवारी तोकिएको छ । मन्त्रालयले आफ्नो विषय क्षेत्र भित्रका विभिन्न कानून, नीति, मापदण्डहरू र कार्यक्रमहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको छ ।

यस मन्त्रालयको मूल उद्देश्य गण्डकी प्रदेशका जनताको शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा, भाषा संस्कृति, पुरातत्व, श्रम तथा रोजगार लगायत साथै युवा तथा खेलकुद र स्वास्थ्य सम्बन्धित विभिन्न विषयको कानून, नीति, नियम, मापदण्ड निर्माण तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनवाट समग्र सामाजिक क्षेत्रको विकास गरी स्वस्थ शिक्षित सक्षम उद्यमशील नागरिक तयार गरी प्रदेशको विकासमा योगदान गर्दै समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेशको निर्माणमा योगदान पुर्याउनु हो ।

२. मन्त्रालयको काम कर्तव्य र अधिकार

गण्डकी प्रदेश सरकारको (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	काम, कर्तव्य र अधिकार
१	प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२	शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन
३	प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

४	प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्य पुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
५	प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६	प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
७	माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन
८	प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
९	महिला हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१०	लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार सम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापन
११	महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
१२	लैंगिक उत्तरदायी बजेट र लैङ्गिक परीक्षण
१३	बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना
१४	प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बालबालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१५	समाजकल्याण र संघसस्था सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१६	लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
१७	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन, कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा संघ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
१८	प्रदेशभित्र रोजगारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसँग समन्वय
१९	विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी
२०	भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२१	ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
२२	प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
२३	प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचीन स्मारक, संग्रहालय, सांस्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण

२४	धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन
२५	संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२६	रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२७	श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
२८	श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना
२९	औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरूपण
३०	युवा सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन
३१	खेलकुद सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन
३२	खेलकुद प्रशासन र संघसंस्थाको समन्वय र नियमन
३३	प्रदेश खेलकुद परिषद सम्बन्धी
३४	जिल्ला खेलकुद परिषद सम्बन्धी

३. निकायमा रहेका पदाधिकारी तथा कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण

सि.नं	कर्मचारी/पदाधिकारीको नाम, थर	पद/तह/श्रेणी	महाशाखा/शाखा	कैफियत
१	मा.सुशिला सिंखडा	मन्त्री	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय	
२	श्री प्रकाश पौडेल	सचिव (रा.प.प्रथम)	सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय	
३	श्री प्रकाशचन्द्र ढुङ्गाना	उप-सचिव (नवौ तह)	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	
४	श्री तोयनाथ लम्साल	उप-सचिव (दशौँ)	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	
५	श्री प्रकाश देवकोटा	उप-सचिव (दशौँ)	युवा तथा खेलकुद महाशाखा	
६	श्री भोजराज न्यौपाने	उप-सचिव (रा.प.द्वितीय)	उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा	
७	श्री जमुना पौडेल कार्की	प्र.म.वि.अ. (दशौँ)	सामाजिक विकास महाशाखा	
८	श्री शिव प्रसाद श्रेष्ठ	अधिकृत (आठौँ)	मन्त्रीको सचिवालय	
९	श्री शंकर प्रसाद बराल	अधिकृत (आठौँ)	खेलकुद शाखा	
१०	श्री सिर्जना आचार्य	कानून अधिकृत	फैसला तथा कानून कार्यान्वयन शाखा	
११	श्री अञ्जना शर्मा	शाखा अधिकृत	प्रशासन योजना तथा अनुगमन र श्रम तथा रोजगार शाखा	
१२	श्री बट्टी प्रसाद वाग्ले	समन्वय अधिकृत	राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्	
१३	श्री सौगात पौडेल	ईन्जिनियर	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
१४	श्री विक्रम रिजाल	क.अधिकृत (छैठौँ)	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	

१५	श्री रिता लम्साल	अधिकृत (छैठौं)	युवा शाखा	
१६	श्री दिक्शा खड्का	अधिकृत (छैठौं)	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
१७	श्री दामोदर वराल	अधिकृत (छैठौं)	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा/रोजगार सुचना केन्द्र	
१८	श्री सुशीला अधिकारी	अधिकृत (छैठौं)	शैक्षिक योजना, तथ्याङ्क तथा अनुसन्धान शाखा	
१९	श्री देवी शर्मा	अधिकृत (छैठौं)	लैंगिक मूलप्रवाहीकरण तथा सशक्तीकरण शाखा	
२०	श्री शरद गुरुङ्ग	सहायक (पाचौं)	बाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा	
२१	श्री जीवन शर्मा	सहायक (पाचौं)	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
२२	श्री विप्लव कँडेल	सब ईन्जिनियर	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
२३	आशिष सुनार	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
२४	श्री प्रतिभा अधिकारी	सहायक चौथो	अपाङ्गता सहायता कक्ष	
२५	श्री मुना बराल	सहायक चौथो	हटलाइन सेवा	
२६	श्री राजेश श्रेष्ठ	स.क.अ.	रोजगार सूचना केन्द्र	
२७	श्री रुद्रलाल सुवेदी	कार्यालय सहयोगी पाचौं	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
२८	हरि कुमार कर्माचार्य	हलुका सवारी चालक	मन्त्रीको सचिवालय	
२९	श्री सुनिल मानन्धर	हलुका सवारी चालक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३०	श्री हरिप्रसाद गौतम	हलुका सवारी चालक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३१	श्री झक बहादुर सारु	हलुका सवारी चालक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३२	श्री कमल बहादुर सारु	हलुका सवारी चालक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३३	श्री मनेल सुनार	हलुका सवारी चालक	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३४	श्री डोलराज काफ्ले	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३५	श्री गोर्ख बहादुर रोका	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३६	श्री शान्ति जिरेल	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३७	श्री बसुन्धरी पराजुली	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३८	श्री उर्मिला जिरेल	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३९	श्री पवित्रादेवी लामिछाने	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	
३९	श्री विष्णुमाया मगर	श्रेणी विहिन का.स.	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

महाशाखाको नाम	प्रदान गरिने सेवा	कैफियत
१. प्रशासन तथा योजना महाशाखा शाखा		
(क) प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालय अन्तर्गतका सेवा समूहका कर्मचारीहरूको नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवा, बढुवा, राजीनामा अवकाश आदिसँग सम्बन्धित कार्य गर्ने, - रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्ति प्रक्रिया अगाडि बढाउने, - कर्मचारीहरूको प्रोत्साहन पुरस्कारको सिफारिस गर्ने, - कर्मचारीहरूको कार्य विवरण तयार गर्ने, - कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने, - कर्मचारीहरूको अभिलेख राख्ने, - मन्त्रालयको वेबसाइट व्यवस्थापन गर्ने, - मन्त्रालयका महाशाखाहरूबाट प्राप्त योजना, कार्यक्रम र प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्ने गराउने, - मन्त्रालयबाट प्रकाशन हुने वुलेटिन र समाचारपत्रको प्रकाशनको व्यवस्था मिलाउने, - जनसम्पर्क, सोधपुछ, दर्ता चलानी कार्यहरू व्यवस्थित तवरबाट सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने, - सवारी साधनको परिचालन, विजुली, धारा, टेलिफोन, विद्युतिय उपकरण, फर्निचरको आपूर्ति तथा मर्मत संभार , - मन्त्रालयका सामानको खर्च, मर्मत, लिलाम र मिनाहा सम्बन्धि कार्य गर्ने, - भण्डार तथा सम्पत्तिको अभिलेख राख्ने, - सूचना प्रविधि सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लैजाने, - कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र रेकर्ड सम्बन्धी कार्य, - माननीय मन्त्रीज्यूको सचिवालय सम्बन्धी कार्य, - प्रशासन तथा योजना शाखा सम्बन्धि अन्य कार्य गर्ने । 	
(ख) आर्थिक प्रशासन शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालयको साधारण बजेट तयार गर्ने, - मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूलाई प्रदान गरिने अख्तियारी पत्र तयार गर्ने र खर्च सम्बन्धी नर्म्सको व्यवस्थापन गर्ने, - साधारण तथा विकास बजेट निकासामा सम्बन्धी कार्य नियमानुसार गर्ने, - प्रशासन शाखाको सहयोग लिइ कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारित गरी तलब भत्ता उपलब्ध गराउने, - खर्चको श्रेष्ठता राखि लेखापरीक्षण, बेरुजु फरछ्यौट 	

	<ul style="list-style-type: none"> - विनियोजित बजेटको अधिनमा रहि अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृतीमा खर्च गर्ने, - भए गरेका खर्चको अभिलेखिकरण गर्ने, - आर्थिक प्रशासन शाखासंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
(ग) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा एन नियमको मस्यौदा तयार गर्ने - मन्त्रालयसँग सम्बन्धित पर्न आएका मुद्दा मामिलाहरू सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, - मन्त्रालयका सबै शाखा महाशाखाहरूलाई कानूनी राय परामर्श दिने - मन्त्रालयका सूचनाहरू राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, - मन्त्रालयका सबै शाखासँग समन्वय गरी नागरिक बडापत्रको व्यवस्थापन गर्ने, - कानून तथा फैसलासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
(घ) श्रम तथा रोजगार शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने, - श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन गर्ने, - श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, - औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरूपणको व्यवस्था मिलाउने, - कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमनको कार्यहरू गर्ने, - सीप विकास तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने, - श्रम तथा रोजगारसंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
२. शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा		
(क) शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन - प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन - राष्ट्रिय प्रारम्भिक शिक्षा पढाइ कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गर्ने, - संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम बीच समन्वय गर्ने, - शैक्षिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने, - निरीक्षण, अनुगमन साधन र सूचक तयार गर्ने, - शैक्षिक योजना र कार्यक्रमको अनुगमन मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गरी प्राप्त पृष्ठपोषण अनुसार सुधार गर्ने, - प्रदेशभित्रका विद्यालयमहाविद्यालयहरूको नक्सांकन गर्ने/ 	

	<ul style="list-style-type: none"> - शैक्षिक योजना, कार्यक्रम, रणनीति तयार गर्ने, - शिक्षाको विकासका लागि वार्षिक कार्यक्रमहरू तयार गर्ने , - प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमका लागि बजेटको प्रारूप तयार गर्ने, - शिक्षा तर्फको चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, - प्रदेश योजना आयोगसँग सम्बन्धित कार्यहरू गर्ने, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गर्ने, - शैक्षिक योजनाहरूको विश्लेषण तर्जुमा, कार्यान्वयन र विश्लेषण, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रमको नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, - शिक्षामा भौतिक सुधार कार्यक्रमको व्यवस्थापन गर्ने , - विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजिकरण सम्बन्धी कार्य, - शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने उपायहरू खेजि गरी सुझाव दिने, - शैक्षिक योजना र अनुगमन मूल्याङ्कन सम्बन्धि अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
(ख) विज्ञान, प्रविधि र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन - विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षा तर्फको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण सम्बन्धी कार्य, - प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम परिषद र यस सम्बन्धी अन्य संस्थाहरूलाई व्यवस्थापकिय सहयोग गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाका प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको अनुगमन मूल्यांकन र यसको नियमन तथा सुशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सम्बन्धि अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
३. उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा		
(क) उच्च शिक्षा तथा शैक्षिक गुणस्तर शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन - आधारभूत तथा माध्यमिक तहको शिक्षा सम्बन्धी नीति नियम, निर्देशनको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने, - मन्त्रालय , विश्वविद्यालय र महाविद्यालयको सम्पर्क माध्यमका रूपमा काम गर्ने, - विभिन्न तहको परीक्षाको व्यवस्थापन, विश्लेषण र समन्वय गर्ने गराउने - शिक्षक तालिम कार्यक्रमको नीति नियम तयारी र कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने, - उच्च शिक्षासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने । 	

<p>(ख) भाषा, संस्कृति र पुरातत्व संरक्षण शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन - प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन - प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचिन स्मारक, संग्रहालय, सास्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण - धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन - संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य - भाषा संस्कृति र पुरातत्व सम्बन्धि अन्य कार्यहरू गर्ने । 	
<p>४. सामाजिक विकास महाशाखा</p>		
<p>(क) लैङ्गिक शसक्तीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - महिला हक सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा , कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धि कार्य गर्ने । - महिला बालबालिका ,जेष्ठ नागरिक,अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क संकलन गर्ने । - लैङ्गिक हिंसा ,मानव बेचबिखन ा ओसारपोस सम्बन्धि नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि ,सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन ,निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापना गर्ने । - महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धि अनुगमनअनुसन्धान । - लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण र लैङ्गिक परिक्षण सम्बन्धि कार्य गर्ने । - सामाजिक विकास महाशाखा अन्तर्गत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने । 	
<p>(ख) बालअधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बालउद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धि कार्य गर्ने । 	

	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बाल बालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने । - समाज कल्याण र संघ संस्था सम्बन्धि कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने । - लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन । - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून ,मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन,कोष व्यवस्थापन ,नियमन ,राष्ट्रिय र प्रादेशिक ,स्थानिय तह तथा संघ संस्थासंग सम्पर्क ,समन्वय र सहकार्य । - बालअधिकार तथा सामाजिक न्यायसंग सम्बन्धीत कार्यहरू गर्ने । 	
(ग) युवा तथा खेलकुद महाशाखा	<ul style="list-style-type: none"> - युवा सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन - खेलकुद सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन - खेलकुद प्रशासन र संघसंस्थाको समन्वय र नियमन - प्रदेश खेलकुद परिषद सम्बन्धी - जिल्ला खेलकुद परिषद सम्बन्धी - प्रदेशमा युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी अन्य गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने 	

५. सेवाप्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

मन्त्रालयका महाशाखाहरू र जिम्मेवार कर्मचारीहरूको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	महाशाखाको नाम	महाशाखा प्रमुख	कैफियत
१.	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	श्री प्रकाशचन्द्र दुङ्गाना	
२.	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	श्री तोयनाथ लम्साल	
३.	उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा	श्री भोजराज न्यौपाने	
४.	सामाजिक विकास महाशाखा	श्री जमुना पौडेल	
५	युवा तथा खेलकुद महाशाखा	श्री प्रकाश देवकोटा	

६. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

सेवाको किसिम र प्रकृति नागरिक बडापत्र बमोजिम हुनेछ ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार

सि.नं	निर्णय	निर्णयकर्ता	कैफियत
१	महाशाखागत कार्य	महाशाखा प्रमुख	
२	मन्त्रालयको समग्र प्रशासनिक विषय	सचिव	
३	नीतिगत निर्णय	माननीय मन्त्री	

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

प्रमुख: श्री प्रकाश पौडेल

पद: सचिव

९. प्रवक्ता:-

नाम:- तोयनाथ लम्साल

पद:-उपसचिव (दशौं तह)

१०. गुनासो सुन्ने अधिकारी

नाम:- भोजराज न्यौपाने

पद:-उपसचिव (रा.प द्वितीय तह)

११. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

सूचना अधिकारी: श्री अञ्जना शर्मा

पद: शाखा अधिकृत

१२. प्रमुख उपलब्धिहरु

शिक्षा तर्फ

- सामुदायिक तथा सार्वजनिक पुस्तकालयलाई स्तरोन्नतिका लागि अनुदान कार्यक्रमको सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- स्थानीय तह तथा सामुदायिक क्षेत्रसँगको समन्वयमा प्रविधिमैत्री साक्षरता कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानी हुन बाँकी ।
- धार्मिक शिक्षा प्रदान गर्ने गुरुकुल आश्रम मदरसा वैकल्पिक विद्यालयहरूलाई अनुदान कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- विशेष विद्यालय/ स्रोतकक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- मागका आधारमा सामुदायिक क्याम्पसको स्तरोन्नति अनुदान कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई क्षमता तथा कार्य सम्पादनका आधारमा अनुदान कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- गण्डकी प्रदेशको संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम सम्झौता भई १५ वटाको भुक्तानी समेत भईसकेको ।
- थमन परियार स्मृति प्रतिष्ठान नेपाल कास्कीलाई कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कार्यक्रम सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- शहिद पार्क स्थापना तथा व्यवस्थापन अनुदान सम्झौता भई भुक्तानीको चरणमा रहेको ।
- गण्डकी प्रदेशको संग्रहालय नीति निर्माण कार्य सुचारु भएको ।
- Friday For Future कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका तयारी तथा अभिमुखीकरण कार्य सुचारु भएको ।
- मा.वि. तहको परिक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका निर्माण भएको ।
- सामुदायिक विद्यालय भवन मर्मत सम्भार ।
- प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयलाई प्रयोगशाला स्तरोन्नति अनुदान ।
- प्रारम्भिक बालबिकास केन्द्रमा सिकाईसामग्री व्यवस्थापन अनुदान ।
- माध्यमिक विद्यालयमा STEM Lab स्थापना अनुदान ।

- आधारभूत तहमा विज्ञान प्रयोगशाला सुदृढीकरणका लागि प्रस्ताव छनौट गरी विद्यालयसँग सम्झौता भएको ।
- TATA सँगको समन्वयमा प्राविधिक प्रशिक्षण राष्ट्रिय प्रारूप प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रमका लागि ४० जना प्रशिक्षक छनौट गरिएको ।
- भौचर कार्यक्रम मार्फत पूर्व सिकाइ मान्यता विधिबाट सीप परिक्षण गर्न TVET गण्डकी प्रदेशसँग सम्झौता गरिएको ।

सामाजिक विकास तर्फ

- उत्कृष्ट महिला सहयोग कार्यक्रमको लागि दोस्रो पटक सूचना प्रकाशन
- प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन अनुगमन र सम्झौता
- अपाङ्गता सशक्तिकरण कार्यक्रमको तोकिएको संस्थाहरूसँग प्रस्ताव माग ।
- अपाङ्गता सूचना केन्द्र सञ्चालनको सम्झौता भएको ।
- अटिजम केयर सोसाइटी गण्डकीसँग सम्झौता भएको ।
- सम्झौता भएका योजनाको अनुगमन ।
- उत्कृष्ट महिला सहकारी संस्था पुरस्कार तथा सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न ।
- उत्कृष्ट महिला उद्यमी सहयोग कार्यक्रम सम्पन्न ।
- अपाङ्गता सशक्तिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत २ जना केयरटेकर नियुक्ति ।
- अपाङ्गता समावेशी विकासका लागि ८५ वटै स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूसँग परामर्श कार्यशाला (राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ नेपाल गण्डकी प्रदेश मार्फत) गरिएको ।
- प्रदेशस्तरमा महिला बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति लैङ्गिक तथा अल्पसंख्यकहरूको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरूसँग समन्वय बैठक सम्पन्न ।

युवा तथा खेलकुद तर्फ

- अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट खेलमैदानका लागि जग्गा प्राप्तिका लागि search committee गठन गरिएको ।
- मुस्ताङको बारागुङ्ग मुक्तिक्षेत्रमा उच्च उचाइ खेलमैदानका लागि जग्गा प्राप्ति तथा डिपिआर निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन टोली गठन भएको ।
- स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा एक स्थानीय तह एक खेलमैदान निर्माण अन्तर्गत २५ वटा खेलमैदानहरू छनौट भइ सम्झौता भएको ।
- प्रदेश स्तरको क्रिकेट खेल मैदानका लागि स्थान तोकिएको ।
- युवा उद्यम तथा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदेशभित्रका विभिन्न जिल्लाका ६२ जना युवा उद्यमीहरूसँग सम्झौता गरी काम सम्झौता गरी कार्यसम्पन्न गरी भुक्तानीको प्रक्रियामा रहेको ।
- प्रदेशभित्रका ४ जना परम्परागत पेशामा लागेका युवालाई रु. १ लाखका दरले आधुनिकीकरण गर्नका लागि सम्झौता गरी काम सम्पन्न भई भुक्तानीको प्रक्रियामा रहेको ।
- प्रदेशभित्रका ५ जना अपाङ्गता भएका युवालाई रु. १ लाखका दरले उद्यम सञ्चालन गर्नका लागि सम्झौता गरी काम सम्पन्न भई भुक्तानीको प्रक्रियामा रहेको ।

- उत्पादनशील उद्यम तथा स्वरोजगारमा लागेका प्रदेश अन्तर्गतका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय युवा खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत सूचना प्रकाशन गरी प्रस्तावहरू संकलन गरी मूल्याङ्कनका चरणमा रहेको ।
- प्रदेश अन्तर्गत विभिन्न क्षेत्रमा विशेष योगदान गरेका युवा प्रतिभा पहिचान तथा सम्मान कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सूचना प्रकाशन गरी प्रस्तावहरू संकलन गरी मूल्याङ्कनका चरणमा रहेको ।
- राष्ट्र तथा प्रदेशको गौरव राख्न सफल प्रदेशका खेलाडीहरूलाई सम्मान तथा प्रोत्साहन अन्तर्गत कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सूचना प्रकाशन गरी प्रस्तावहरू संकलन गरी मूल्याङ्कनका चरणमा रहेको ।
- खेलकुद मैदान मर्मत सम्भार अन्तर्गत सूचना प्रकाशन गरी प्रस्तावहरू संकलन गरिएको ।

(घ) प्रशासन तथा योजना तर्फ:

- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान नियमावली, २०७९ स्वीकृत भएको,
- गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०७९ स्वीकृत भएको,
- गण्डकी विश्वविद्यालयको तेरिज सहितको दरबन्दी स्वीकृत भएको,
- गण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान नियमावली, २०७९ स्वीकृत भएको ।

१३. सार्वजनिक निकायको वेबसाईट भए सो को विवरण

- www.mosd.gandaki.gov.np

१४. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग

- नभएको

१५. सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको

सूचना मागको निवेदन संख्या	फर्छ्यौट	कैफियत
४७	४७	आ.व २०८०/०८१

१६ . सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण

- मन्त्रालयका सूचनाहरू मन्त्रालयको सूचना पाटी, स्थानीय देखि राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाहरू र मन्त्रालयको वेबसाईट www.mosd.gandaki.gov.np मा समेत प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।